

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA KAZNOVALNO PRAVO
IN ČLOVEKOVE PRAVICE

Sektor za izvrševanje kazenskih sankcij

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje

e-naslov: gp.ukom@gov.si

Številka: 091-9/2019/2

Datum: 4. 2. 2019

Zadeva: ZIKS-1 (predlagam.vladi.si) – pojasnilo glede alternativnega prestajanja kazni zapora- elektronske zapestnice, predlog 9698-35

Zveza: Vaš dopis št. 092-35/2019/1 z dne 24. 1. 2019

Spoštovani,

z zgoraj navedenim dopisom ste nam posredovali predlog državljana, objavljen na spletnem orodju predlagam.vladi.si, s katerim le ta predlaga uvedbo elektronskih zapestnic namesto zaporne kazni za lažja kazniva dejanja. Predlagatelj za razliko od stroke meni, da so zapori predvsem mesto, kjer se zaprte osebe izobrazijo kako izvršiti novo kaznivo dejanje, obsojeni spoznavajo morebitne nove pajdaše, si izmenjuje izkušnje, pridobivajo mišično maso in nevarne vzorce vedenja. Iz predloga izhaja, da bi elektronske zapestnice omogočile obsojenemu, da bi še naprej opravljal delo in ostal v stiku z družino, posledično pa bi se z navedeno alternativno obliko izvrševanja kazni zmanjšal pritisk na obstoječi zaporski sistem.

V zvezi z zgoraj navedenim predlogom v nadaljevanju podajamo kratko analizo veljavne ureditve področja, analizo samega predloga ter razloge za njegovo primernost oziroma neprimernost za nadaljnjo obravnavo.

Uvodoma poudarjamo, da gre v pretežnem delu navedenega predloga vsebinsko za problematiko, kako obsojencu omogočiti, da med prestajanjem kazni ne izgubi dela in s tem možnosti za preživljanje sebe in svoje družine. Veljavna področna zakonodaja že danes omogoča, da lahko obsojeni na podlagi 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij¹ (v nadaljevanju ZIKS-1) še naprej dela na delovnem mestu, kjer je delal pred nastopom kazni, kazen zapora pa prestaja ob prostih dnevih (praviloma ob koncih tedna). Kazen zapora do treh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, se namreč lahko izvršuje tudi tako, da obsojenec med prestajanjem kazni zapora še naprej dela ali se izobražuje in prebiva doma,

¹ Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. [110/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [76/08](#), [40/09](#), [9/11](#) – ZP-1G, [96/12](#) – ZPIZ-2, [109/12](#), [54/15](#) in [11/18](#))

razen v prostih dneh, ko mora biti v zavodu. Zapor ob koncu tedna se lahko dopusti obsojencu, ki je osebnostno toliko urejen, da mu je mogoče zaupati, da takega načina prestajanja kazni zapora ne bo zlorabil in ki je v času odločanja o načinu izvršitve kazni zapora zaposlen, samozaposlen, samostojno opravlja kmetijsko dejavnost v Republiki Sloveniji, se redno šola oziroma ima status študenta ali dijaka in redno izpolnjuje svoje študijske obveznosti.

O dopustnosti izvršitve kazni zapora z zaporom ob koncu tedna odloča sodišče na predlog obdolženca s sodbo, s katero izreče kazen zapora, ali na predlog obsojenca s posebnim sklepom. Sodišče lahko dopusti izvršitev kazni zapora z zaporom ob koncu tedna tudi na predlog obsojenca, ki že prestaja kazen zapora.

ZIKS-1 v svojem 99. členu prav tako omogoča pomoč obsojencu za socialno vključevanje po odpustu, saj ima obsojeni možnost, da se na podlagi četrtega odstavka navedenega člena šest mesecev pred odpustom vključi v program aktivnega iskanja zaposlitve pri zavodu za zaposlovanje in lahko v skladu z osebnim načrtom sklene neposredno delovno razmerje z delodajalcem. Na podlagi 52. člena ZIKS-1 lahko obsojeni dela tudi zunaj zavoda pri pravnih in fizičnih osebah, če je to skladno z njegovim osebnim načrtom. Obsojencu, ki ima sklenjeno delovno razmerje pripadajo vse pravice iz dela po splošnih predpisih.

Kazenski zakonik² (v nadaljevanju KZ-1) v 86. členu omogoča, da se kazen zapora do dveh let, razen za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, lahko izvrši tudi tako, da obsojenec namesto kazni zapora opravi v obdobju največ dveh let od izvršljivosti sodbe delo v splošno korist. Obseg dela se določi tako, da se en dan zapora nadomesti z dvema urama dela. Organ, pristojen za izvrševanje, določi vrsto dela tako, da ustreza strokovnosti in sposobnosti obsojenca in ga razporedi tako, da ne moti njegovih družinskih, poklicnih in izobraževalnih obveznosti. Delo v splošno korist se opravlja brez nadomestila. KZ-1 v 86. členu prav tako omogoča, da se kazen zapora do devetih mesecev lahko izvršuje tudi s hišnim zaporom, če glede na nevarnost obsojenca, možnost ponovitve dejanja ter osebne, družinske in poklicne razmere obsojenca v času izvrševanja kazni ni potrebe po prestajanju kazni v zavodu ali če je zaradi bolezni, invalidnosti ali ostarelosti obsojenca kazen treba in jo je mogoče izvrševati v ustreznem javnem zavodu. V času prestajanja kazni se obsojenec ne sme oddaljiti iz stavbe ali posameznega dela stavbe, kjer se izvršuje hišni zapor, razen če sodišče za določen čas to izjemoma dovoli, kadar je neizogibno potrebno, da si obsojenec zagotovi najnujnejše življenjske potrebščine, zdravstveno pomoč, ali za opravljanje dela. Sodišče lahko obsojencu omeji ali prepove stike z osebami, ki z njim ne prebivajo oziroma ga ne zdravijo ali oskrbujejo in podrobneje določi način izvrševanja hišnega zapora.

Predlagatelj elektronskih zapestnic v svojem predlogu izraža tudi skrb, da obsojeni med prestajanjem kazni izgubi stik z družino. Kot izhaja že iz zgornjih navedb zakonodaja omogoča več načinov, da obsojeni lahko dela izven zavoda in s tem zadrži svojo socialno mrežo in stik z družino. Prav tako ZIKS-1 v 77. členu omogoča, da za aktivno prizadevanje in doseganje uspehov pri izpolnjevanju osebnega načrta, direktor zavoda obsojencu podeli naslednje ugodnosti: podaljšan obisk, obisk zunaj zavoda, izhod iz zavoda s spremstvom pooblaščenih uradne osebe, prosti izhod iz zavoda, delno ali popolno izrabo letnega dopusta ali letnega počitka zunaj zavoda, do sedem dni neplačanega letnega dopusta ali letnega počitka in dodatne ugodnosti znotraj zavoda. Obsojeni si lahko pridobi do največ pet prostih izhodov mesečno, ki lahko trajajo do 53 ur. Omenjene ugodnosti prispevajo k temu, da obsojeni lahko vzdržuje stik z družino. Načrtovanje socialnega vključevanja zaprtih oseb vodijo strokovni delavci zavoda, ki delujejo v strokovnem timu in so pri svojem delu dolžni uporabljati sodobne metode dela in spoznanja posameznih strok.

---

² Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17)

Ministrstvo za pravosodje v zvezi z uvedbo elektronskega nadzora obsojencev ocenjuje, da je pri uvajanju elektronskih nadzorovalnih sistemov potrebna izredna previdnost, saj so pozitivni učinki v primerjavi z dejstvom, da se ljudi opremlja z elektronskimi napravami, ki iz njih naredijo objekt prava in sistema in se jim ne nudi ustreznega človeškega stika, zanemarljivi.

Na podlagi navedenega ministrstvo zaključuje, da že veljavna zakonodaja pozna alternativne oblike izvrševanja kazni zapora, obsojenim se omogoča delo izven zavoda in koriščenje zunajzavodskih ugodnosti za ohranjanje stika z družino, s čemer so že zasledovani vsi cilje, ki jih je izpostavil predlagatelj, zato je podan predlog neutemeljen za nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem.

Tjaša Vesel Henigman
vodja sektorja

Poslano:

- naslovníku, elektronsko.